

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

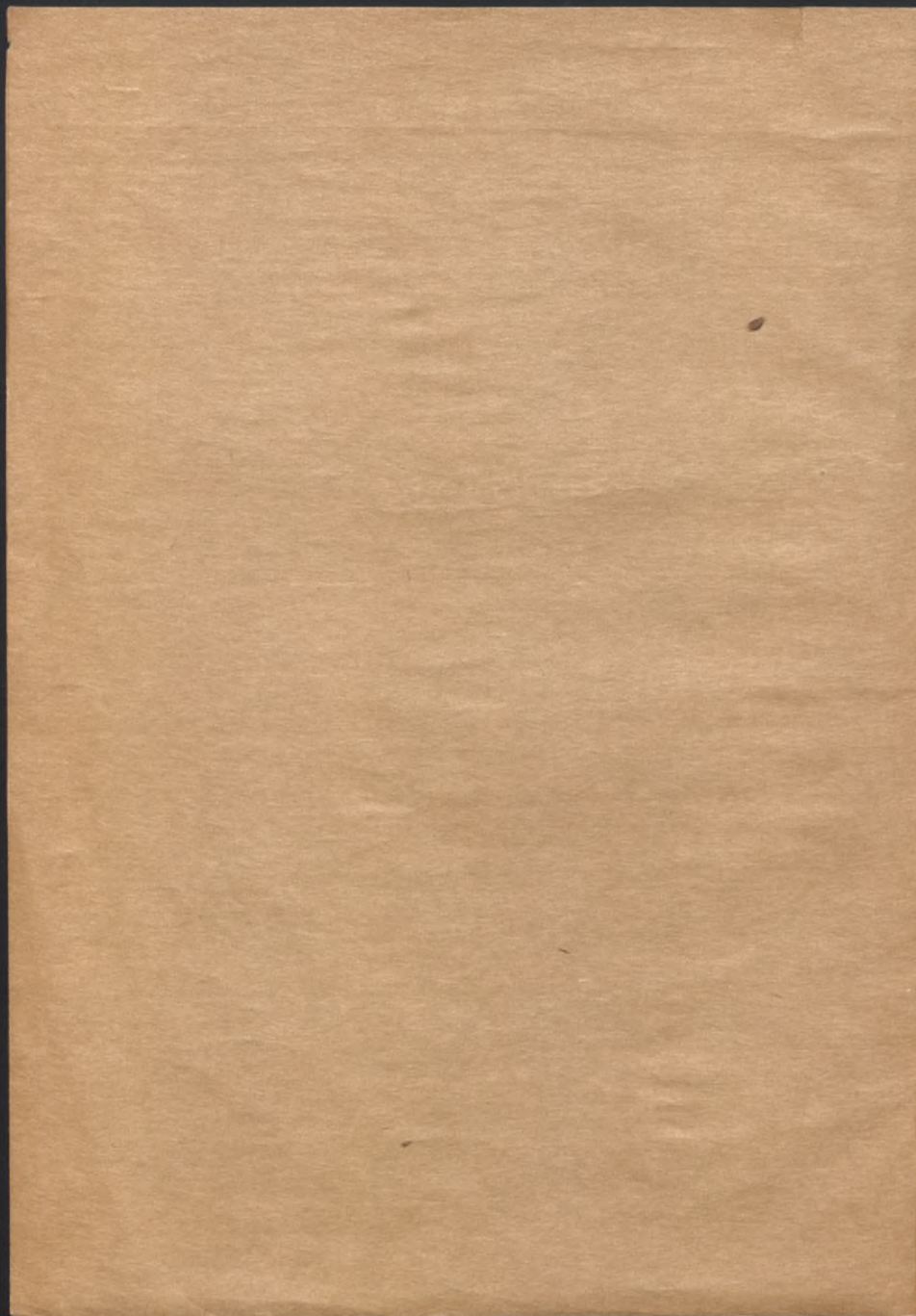

UPPSALA
UNIVERSITET

Clare
Linn.
Su.

Imax Wigart 2

Mörker och ljus.

Svenskt original af Ib.

— (Ino Wigert) —

Det finnes platser minnesrika för älskande och besjungna af poeter, och öfver hvilka ett trolskt skimmer ligger så tydligt och klart, att deras blotta namn framkallar tanken på poesi, på kärlek och lycka. En sådan plats är Kinnekulle. På många miles omkrets tronar den, ömsom insvept i en poetisk dimma, ömsom badande i solljuset, än mörk och olycksbådande, än ljus och inbjudande. Att där finnes skönhet och poesi, det erkänna alla, men sådan saknas ingenstädes, blott man har de rätta glasögonen för att se och uppfatta, för att läsa de oskrifna noveller och romaner, som bjudas oss på vår så kallade fattiga landsbygd.

Det är dock ej till den besjungna »Kullen» vi nu vilja föra läsaren, utan midt öfver Kinnevikens, på Venerns norra strand. Här finna vi ej »Kullens» rika fruktbarhet. Tanken på bördiga fält hägrar liksom »Kullen» långt borta i fjärran, den lockar om våren och synes då så nära att uppnås, men så viker den allt längre och längre bort precis som »Kullen», då den lockar folket på motsatta stranden att ro dit öfver. »Kullen» kan dock uppnås, men hoppet om de bördiga fälten förverkligas aldrig här på trakten, och detta gör, att fattigdom och nöd äro här större än annorstädes, hvilket dock ej hindrar att hvar och en är fästad vid sin torfva.

Fordom har vattnet stått högt öfver den nu bebodda bygden, och stora vattendrag hafva här störtat sig ned i Venern. Ännu ser man här och där tämligen riksådt en mängd vass-strån, som höja sina bruna hufvuden öfver säden, men af de stora vattenmassorna återstår nu blott en eller annan liten bäck, som ännu lemnar sin tribut, huru liten den än må vara, till den stora insjö eller det lilla haf, som kallas Venern.

I forna tider ha här gått ut i sjön spetsiga landtungor, hvilka numera kvarstå såsom höjder och platåer öfver de lägre liggande fälten. Den sålunda starkt kuperade marken erbjuder för ögat en omvexling, som gör, att man kan vistas år ut och år in på dessa trakter och ändock dagligen däri finna något nytt behag, en ny dragningskraft. Nere i dällderna, där vattnet fordom gått fram, äro nu åkerfält, inga stora och herrgårdslika, utan små och sönderstyckade bitar efter hvar och ett hushålls enskilda behof: råg, korn, hafre, ärter, potatis, klöfver och träde i broderlig sämja sida vid sida, och så där bredvid åter råg, korn, hafre o. s. v. Det är grannens jord, som här vidtagit.

På höjderna bredvid ligga de mer eller mindre välbyggda gårdarna och tyckas blicka ned på de magra fälten och säga: detta är mitt hopp; och ofta är detta hoppet det sista halmstrået, vid hvilket många af de där uppe boendes ve eller väl beror.

Här och där mellan de ännu hoppfulle jordegarnes byggnader finner man undanskymda och dolda för världens ögon en eller annan liten förfallen stuga med sitt af jord betäckta halmtak, sina låga fönster och sina grå väggar, där dock en eller annan rödaktig fläck talar om, att äfven den stugan sett bättre dagar, då den var fin och rödmålad.

En af dessa stugor ligger särdeles vackert, på främre sidan dold af en verklig skog af vilda körsbärsträd, som spirat upp på en jordrikare fläck mellan de eljest kala bergen, som bakom stugan sträcka sig uppåt till en liten med barrskog bevuxen platå, midt i hvilken en miniatursjö bildats af regnvattnet, och som underhålles af några mindre källädror.

Närmast intill denna damm och vattnade af dess vatten finnes en krans af hängbjörkar, hvilka som en ram omsluta denna lugna spegel, som aldrig upprörts af stormen, där inga fartyg och båtar gå, och där således inga skeppsbrott borde kunna ega rum. Och dock har här vid dess lugna strand uppförts ett upprörande skådespel, där rika förhoppningar strandat och där ett fullständigt skeppsbrott på lifvets ocean lidits.

Det var midsommaraften och hvar och en redde sig

att fira en glad högtid. Inne i stugan hade mor putsat och fejat, och den alltid prydliga kammaren stod prydligare än vanligt med sitt hvita täcke på den väl upplagda sängen, med den stora spiseln fullsatt af nyutslaget doftande björklöf och det renskurade golvet beströdt med friskt granris. I köket var ännu litet stök; på sofflocket stodo några brödkakor och jäste och vid det ena hörnet sågs en liten väl öfvertäckt plåt; den hvita, slitna servetten, som betäckte den, höjde och sänkte sig på ett sätt, som tydligen förrådde att här var fråga om intet mer och intet mindre än en födelse- eller namnsdagskaka; midt på plåten aftecknade sig en stor krans, och hade vi lyft på servetten, skulle vi upptäckt midt i kransen en konstig krumelur, som vi med litet god vilja och mycken fantasi skulle hafva funnit vara ett »J». I ugnen sprakade veden med ett lif och en kraft som om den riktigt känt, att den nu uppfyllde sin bestämmelse i världen; »mor» skrapade träget, ty kycklingarna skulle också ha midsommarkalas.

Mor Anna var ännu ung, men hennes ansikte var allvarligt och redan färadt. Man åldras fort i strid med fattigdom och nöd. Hennes man var »statkarl», och de skulle ha stått sig godt, om de ej ständigt måst fira fadderskap och begrafningar, och hur enkla och anspråklösa dessa än göras blir det alltid ett dyrbart »nöje», som lemnar ledsamma följder, ty moderns kraft brytes, och hon blir ej längre lämplig för de yttre sysslorna.

Af alla dessa årligen återkommande fester återstod blott ett gladt minne, det var lille Johannes, som nu var tio år, och som redan började att aflösa sin mor i deltagandet af de landtliga sysslorna. Han var ju stora gossen nu, skulle hjälpa far och mor, och så skulle det bli välstånd inom den lilla kojan. Man fordrade så litet och gjorde aldrig några jämförelser med husbonden, löjtnanten, eller ens med den »rike» grannen Larsson. Denne var ju hemmansegare, och att hans söner voro förmer än lille Johannes, det hade denne minsann fått lära sig allt ifrån spädaste barndomen. En eller annan gång nedläto sig dock den rike bondens söner till att leka med statdrängens Johannes; men det var en ära, som denne fick dyrt betala.

Nu var det ju helgafton, och »far» hade farit till sta'n för att hemta »husbön». I kammaren var nyskuradt och mor hade någon hemlighet, som hon sysslade med i köket. Johannes misstänkte nog, att det gällde morgondagens dubbla högtid, midsommardagen och Johannes' namnsdag, men han ville ej visa sig nyfiken och därför vistades han utomhus.

Sist far var i stan hade han på landsvägen hittat en slidknif, ej en stor och lång sådan, utan en liten och nätt, nästan en leksak. Den hade Johannes fått, och han hade redan täljt sig både båtar och pennskaft, som bådade godt för hans framtid, ty en god snickare står sig alltid väl. Nu skulle han med sin knif göra ett riktigt mästerverk. På andra sidan om berget var »maden», där han plögade valla korna; här växte en sälg, af hvars grenar Johannes lärt sig tälja de grannaste flöjtar; de voro dock alla sönder; nu skulle han tälja sig en pipa grannare än förut, han skulle randa den och göra den lång som han på taflor sett soldater och små änglar blåsa i. Det skulle bli hans egen namnsdagsgåfva till sig själf.

Företaget lyckades förträffligt, flöjten var färdig och han pröfvade den. Det lät nästan lika grant som när Larssons gossar spelade på sitt »handklaver», och så blåste han länge och väl, och tankarna flögo vidt omkring, ut i stora världen, som han aldrig sett och knappast hört omtalas, men som han nog ändock kunde föreställa sig, ty han hade ju varit med föräldrarna öfver till »Kullen» han hade varit högst uppe på toppen, och där hade han sett ända dit, där himmelen stöder sig på jorden. När han blef stor, skulle han ut i världen, ut och arbeta för far och mor, och då skulle mor få en grann svart klädning och far aldrig sakna tobak mer.

Solen sken klar och grann, det var riktigt midsommerväder, små ljusa molntappar sväfvade fram på himlen och antogo de mest vidunderliga skepnader. De voro allt långt borta, tänkte Johannes, och så blåste han i sin lur och undrade, om det hördes dit upp till solen och molnen.

Så långt hördes väl ej hans konsert, men till den rike grannens rödmålade stora stuga hördes den, och de unga hemmanssönerna, som just varit i häftig strid med

hvarandra angående hvem äran borde tillkomma att röfva äggen ur ett hackspettbo, bilade genast den tvist, som knytnäfvarna ej kunnat afgöra, och blefvo med ens goda bundsförvandter. Äggen i hackspettens bo skulle de nog finna en annan gång: nu skulle de först lägga sig till med Johannes' flöjt, ty det fanns ingen, som kunde tälja flöjtar som Johannes; och så bar det af i firsprång åt det håll, hvarifrån flöjtljuden kommo.

Snart voro de vid maden, där Johannes satt på diskens kanten; de slogo sig ned å ömse sidor om honom.

»Den där flöjten skall du ge mig», sade Lars.

»Och så ska du tälja mig en annan», sade Anders.

»Ska jag», frågade Johannes.

Ett mörkt möln hade rest sig bakom dem, Johannes hade ej lagt märke därtill; nu drog det öfver solen, och för det vid solljuset vana ögat tycktes det som om allt plötsligen blifvit mörkt och olycksbådande.

En blixst syntes, blott en enda, åskan mullrade på afstånd och stora regndroppar började falla.

Mor Anna syntes på förstugukvisten och ropade: »Johannes, Johannes!» Men hon hörde intet svar på sitt rop, intet annat än kycklingarnes klagande pip, då de slokande med stjärtarna och med vingarna hårdt tryckta mot sidorna sprungo fram till henne för att söka skydd mot regnet.

»Johannes måste ha gått in till Larssons», sade hans mor liksom för sig själf och återvände skyndsamt in i köket.

Kycklingarna vände på hufvudet och sågo förvånade på hvarandra, och i deras lilla hönshjärna flög den tanken, att så hade aldrig mor Anna behandlat dem förr, och hade de haft bättre förstånd, skulle de hafva insett orsaken vara, att det också var första gången i hela deras kycklinglif, som mor Anna haft hvetebröd i ugnen och till på köpet en namnsdagskrans till sin Johannes.

Kransen var ändtligen gräddad, gul och skinande låg den och svalnade på sofflocket; lågan i ugnen hade slocknat, men mor Anna hade åter brådt, middagen skulle vara i ordning tills far kom hem, och snart skulle väl Johannes komma från Larssons. Hvad han dock dröjde länge. Åskregnet var ju öfver och solen sken klart, nu kunde han ju komma hem. Hon höljde öfver kransen,

Johannes skulle ej få se den, och så sysslade hon åter vid spiseln.

Plötsligen hör hon hastiga steg, dock icke lätta barnsteg, utan en gammal mans. Hon känner igen att det är löjtnantens svärfar, som kommer, men hvarför ljuda hans steg så tunga och allvarliga? Hon vänder sig hastigt, den gamle mannen var blek och hans ansikte tycktes mer färadt än vanligt.

»Hur är det?» säger med låg röst den arma kvinnan, hvars modershjärta redan sagt henne, att en olycka drabbat hennes käraste skatt. »Johannes...?»

»Det står illa till med honom, Anna.»

»Är han död?» frågar hon helt tyst, ty landtfolket känner ej till utropen och de stora gesterna.

»Han är åtminstone illa sjuk.»

»Kan jag få komma till honom, tala vid honom?»

»Komma till honom kan du nog få, men tala vid honom går väl ej an längre, han skulle nog ej höra dig.»

Utän ett ord, ja utan en tår i de stela ögonen följer modern den gamle mannen, som med brådskande steg skyndar uppför det bakom stugan liggande berget till den där uppe liggande, af björkar omslutna sjön.

»Drunknad?» säger den arma modern klagande. »Han hade aldrig lof att gå till dammen; har han då varit olydig?»

»Nej», svarar hennes gamle följeslagare, »han har ej varit olydig, han har ej drunknat.»

»Men hvad är det då?» frågar modern, och ett hopp skyntar för henne.

De äro framme vid den lilla sjön, på stranden. Just där vägen till »maden» går förbi, står löjtnantens son lutad öfver sin moder; denna sitter på marken böjd öfver ett föremål, som hvilar i hennes knä.

Mor Anna har sett det och känt igen det.

»Min gosse», säger hon och faller på knä vid hans sida.

Hon fattar hans hand, den är känslolös och faller tungt tillbaka, då hon släpper den; hon böjer sig ned och vidrör med sina läppar den bleka pannan, den är kall.

»Johannes», hviskar hon, »Gud signe dig, mitt barn.»

Annu har ej tårarnas källa öppnat sig, det är liksom om hon ej hunnit fatta, att hennes käraste skatt, hennes glädje och hopp på jorden, blifvit henne beröfvad. Hon

frågar ej hvad som skett, sakta smyger hon sin ena arm under sin älskling, sluter honom i sin famn och drar honom varligt till sig. Det är tyst, så tyst och stilla, att löfvens prasslande, då vinden sakta susar genom trädens toppar, höres som en hög klagosång, men den arma kvinnan klagat ej; hon ser blott på sin son, hvars kära drag stelnat allt mer och mer, under det han hvilar i hennes famn.

Länge ha de förblifvit så. Slutligen höres en vagn rulla på afstånd, den tyckes närma sig allt mer och mer.

»Det är Karl som kommer hem», säger den gamle mannen till sin dotterson, »vi skola bära ned lille Johannes innan hans far kommer.»

»Jag bär honom allt själf», säger den arma modern, »jag har allt burit honom förr.»

Och liksom om de minnen, som vid dessa ord vaknat till lif, hade tinat upp den förfrusna tårekällan, så börja stora klara pärlor falla likt dagdroppar utför de magra kinderna. Med en förvånansvärd kraft reser hon sig upp och går med sin tunga börda utför stigen, som leder till hennes stuga. Hon går in i kammaren och nedlägger sin börda på det hvita täcket på sängen. Hon lutar sig öfver honom och lägger sitt öra intill hans hjärta, men intet ljud höres, det är slut, riktigt slut.

Men han är ju ej våt, han har då ej drunknat, hvad är det då? Hans väst är uppknäppt, det syns något rött där innanför västen, där till vänster, blod, blod!

Det är ej möjligt, kan ej vara möjligt, ett litet obetydligt hål synes på skjortan, ett enda. Han är sårad, men han kan ej vara död för ett så litet hål. Det kan ej vara farligt, han har ju tydligen sökt tvätta af blodet från skjortan, den är ännu våt. Åter känner hon på hans händer, hans panna; jo, det är slut, riktigt slut!

Hon står orörlig och ser blott på det, som återstår henne af den nyss så liflige, glade gossen, och hon hör ej, att en vagn närmar sig allt mer och mer och slutligen stannar helt nära därintill.

Af aktning för hennes sorg hade hennes följeslagare stannat utanför stugan. Nu går den gamle mannen med tunga steg att uppfylla ännu en plikt, att underrätta lille Johannes' fader.

»Vi skola sätta in hästen, Karl», säger den gamle, »gå du upp till Anna och trösta henne, det har händt en stor olycka.»

»Med Johannes?» säger Karl och ser frågande på den gamle mannen.

»Ja.»

»Död?»

»Ja.»

Och utan ett ord vidare lemnar han tömmarna och går upp mot sin stuga.

»Guds fred», säger han, då han går förbi löjtnantens hustru, som med stora tårar i sina ögon väntar därutaföre med sin son.

»Guds fred själf, Karl», svarar hon och räcker honom handen, som han hårdt trycker. Därefter går han in i sin stuga.

Hustrun vänder sig ej ens om. Han går fram till henne, lägger ena handen på hennes axel och fattar med den andra hennes hand.

»Nu ä' vi två ensamma, Anna», sade han.

»Ja, så visst ä' vi det, Karl.»

»Hur gick det till?»

»Jag vet inte, det syns ingenting mer än ett helt litet hål genom skjortan.»

Karl gick fram och undersökte närmare den döde.

»Den har träffat midt i hjärtat», sade han.

»Hvilken?»

»Hans lilla knif, förstår jag, slidknifven, som jag hittade på vägen sist jag var i stan.»

»Tror du att den lille...»

»Kunde döda honom, ja, när den träffat hjärtat så. Men hur har detta gått till?»

»Jag vet ingenting, men hjälp mig du att få af honom kläderna och sköta om honom litet.»

Föräldrarna hjälptes åt, modern tvättade för sista gången sitt barns ansikte och händer, och snart låg han hvit och fin midt i kammaren, på det sofflock, där hans namnsdagskrans nyss stått och svalnat. När denna plikt var uppfylld, gingo de ut till de utanför väntande.

Löjtnantens fru gick emot Anna och slöt henne i sin famn.

»Stäckars Anna!»

»Ja, frun, nu är det allt synd om oss!»

En stunds tystnad uppstod, därefter tillade hon:

»Han ligger så fridfull där inne med sina små händer knäppta som till bön; vill frun komma in och se lille Johannes än en gång?»

Man vägrar ej en mors bön i en dylik stund. De båda kvinnorna gingo in tillsammans.

»Säg mig nu hvad patron vet», sade Karl.

»Jag vet intet», svarade löjtnantens gamle far, »utom att Harald här skulle gå upp till dammen och fiska rudor, och knappast hade han varit borta fem minuter, då han kom tillbaka springande af alla krafter för att säga oss att Johannes låg död vid dammen; vi skyndade dit upp, och där låg han på land helt nära intill vattnet.»

»Vill Harald visa mig platsen», frågade Karl, och de följdes åt uppåt dammen.

»Här låg han», sade ynglingen.

Gräset var nedtrampadt omkring platsen, men detta var ju naturligt: unge Harald hade ju varit där nyss både med mor och morfar.

Det syntes blod på marken, men ej en stor blodpöl, utan blott några droppar. Snart upptäckte de helt nära därintill åter blod och så återigen blod, och då de närmare undersökte marken och följde blodspåren, ledde dessa ned i maden, till den stora säljen vid dikeskanten. Här lågo kringspredda blad och kvistar, som tydligen voro nyss afskurna; gräset var nedtrampadt och nedstuttet. Här hade tydligen olyckshändelsen timat och blodet börjat att rinna, men det såg ut som om flere personer suttit i gräset. Hade Johannes haft sällskap, och i så fall hvem? Det kunde ej gärna vara några andra kamrater än Larssons gossar.

»Jag skall gå in till Larssons och höra om någon där vet hur det gått till», sade Karl.

Han gick in till den rike grannens. Sönerna hade gått till handelsboden och kunde ej väntas tillbaka på flere timmar, men de hade dessutom ej reda på något. Visst hade gossarne varit med Johannes, men det var då så kort stund, att det kunde ingenting betyda. De hade lekt i maden och Johannes hade haft sin knif med sig. De hade roat sig med att hoppa öfver hvarandra

vid dikeskanten, men så hade han på något sätt skurit sig med knifven och hade sagt: nu rinner blo'n, och gått för att tvätta bort blodet vid dammen, och då hade Lars och Anders sprungit hem, så de visste ingenting, försäkrade deras mor; de trodde ej att det var något farligt, och Karl kunde väl aldrig begära att hennes söner skulle valla hans Johannes.

Det begärde ej heller Karl.

Dessutom var väl Johannes' tid ute, fortfor hon, och det kan rätt vara det samma att lefva, när man ej har något att lefva af eller för.

Karl svarade ej, han drog en suck och gick sin väg, men han såg om möjligt dystrare och allvarligare ut än förut. Då han gått några steg, vände han sig om, i en enda blick omfattade han sin rike grannes stora hus med den granna förstugukvisten, på hvilken hans stolta hustru ännu stod. Därefter aflägsnade han sig med hastiga, nästan brådskande steg liksom om han fruktat något. Hvad han fruktade var sina egna tankar.

Under de följande dagarna var det en viss uppståndelse i trakten. Saken hade måst anmälas för länsmannen, det anställdes mediko-legal besiktning med den döde och förhör med alla de personer, som kunde meddela något angående lille Johannes' död.

Ingenting nytt kom i dagen; Lars och Anders svarade så redigt och säkert, att ingen kunde betvifla deras ord: de hade lekt i maden och Johannes hade haft sin knif med sig; de hade roat sig med att hoppa öfver hvarandra vid dikeskanten, men så hade han på något sätt skurit sig på knifven och hade sagt: nu rinner blo'n, och gått för att tvätta bort blodet vid dammen, och då hade Lars och Anders sprungit hem.

Icke den minsta motsägelse eller skiljaktighet i uppgifterna eller ens i orden, det lät som om det varit en väl inlärd läxa.

En sak blott förvånade alla: knifven, den lilla slidknifven, var och förblef borta. Säkert hade Johannes kastat den i någon buske eller i gräset, och man skulle nog finna den på hösten, då man skulle rödja. Den flöjt, som Johannes täljt, var också försvunnen, men det betydde ju heller ingenting.

Läkaren förklarade dödsorsaken vara, att Johannes hjärta blifvit genomborradt. Länsmannen förklarade, att saken fick bero på vidare anmälan, och så var allt bråk öfverståndet, och lille Johannes skulle få bäddas ned i sin lugna hviloplats på kyrkogården.

De få begravningsgästerna samlades i den enkla stugan tidigt på morgonen, mor Anna hade kokat kaffe och bjöd som »dopp» den grannaste guldgula krans, i midten af hvilken alla gästerna tydligen kunde läsa ett »J». Kransen hade dock blifvit litet gammal, så att den smulade sig, när man skar den, men kycklingarna höllo till godo med smulorna.

Nu bars den lilla kistan ut.

På den rike grannens förstugukvist syntes tvenne nyfikna ansikten titta fram, då det lilla tåget gick förbi, men stugu-dörren öppnades hastigt bakom dem:

»Hvad står ni där och gapar efter, gå ut och lek.»

Ändtligen var det lilla sorgetåget nere vid sjön, där båten låg förtöjd, och snart lade man ut ifrån land. Solen sken så klart och göt öfver vågorna så mycket guld, att man knappast kunnat drömma om sådana skatter i det »fattiga Sverige».

Kullen syntes på afstånd sväfvande i rymden likt en sagoö; de närbelägna holmarna och stränderna föreföllo yppiga och rika, hela taflan var så leende och så ljus, att man ofrivilligt sökte en mörkare punkt för att hvila ögat och sinnet. Den svartklädda kvinnan satt med sin hårdt hoprullade näsduk i handen; af den ljusa taflan rundt omkring sig såg hon intet, blott den svarta kistan där midt i båten, där allt hvad som återstod henne af hennes käraste skatt förvarades. Snart skulle ju äfven detta tagas ifrån henne, ty båten gled sakta fram och närmade sig nu målet för färden.

Lars och Anders hade följt moderns befallning och gått att leka; nu kommo de plötsligen i häg hackspetens bo, som de glömt af att röfva. Lars klättrar upp, och till hans stora förnöjelse innehöll det icke ägg utan stora, nästan fullfjädrade ungar. De sträckte fram halsarna, stirrade på honom med sina runda ögon och gapade med sina långa näbbar. Hastigt flyttar han dem

ur boet ned i sin rymliga ficka. Det var ett bo, som kunde duga det, och så bar det af ned igen.

»Hvad ska vi göra med dem?»

»Leka, förstås.»

»Hvad ska vi då leka?»

»Begrafning, du, det skall bli roligt.»

»Men de ä ju inte döda.»

»Så dum du är; spring efter knifven bara.»

Anders sprang in i ladugården och återkom snart med en slidknif, en liten tingest, nästan en leksak, och tack vare den lyckades de förträffligt att göra förberedelserna till den allra näpnaste miniaturbegrafning; det felades ingenting, de hade till och med musik, Anders spelade dragharmonika och Lars flöjt, det var ju nästan lika grant som när klockarn spelade orgel, och hvad kunde de mer begära?

Fyra år har förgått, sedan lille Johannes' graf bädades, allt är sig likt på Venerns norra strand. Ännu lemna de små bäckarna sin tribut åt Venern, ännu sträfva jordbrukarne förgäfves att göra sin lilla fäderneärfda gård inbringande, ännu hägra »Kullen» och deras ljusa förhoppningar i fjärran; en enda märkvärdig förändring har timat där: den rike hemmansegaren Larssons gård har styckats. Gubben själf dog för två år sedan, och då befanns det, att »rike Larsson» alldeles ej var rik. Först måste enkan sälja halfva gården, och sedan fick det öfriga också gå under klubban, och af hennes förra ståt återstår henne blott en liten undantagsstuga, där hon får bo till sin död. Sönerna äro stora och starka, men det oaktadt vill ingen af grannarne taga dem i tjänst, för öfrigt är det svårt att säga, huru de egentligen se ut, ty de se aldrig någon människa rakt i ansiktet.

Och mor Anna, hennes ansikte är mera tärtdt och färadt än någonsin, men ett leende upplyser dragen. Hon har åter fått ett mål att lefva för i lifvet, hon har återfått sin lille Johannes, fastän i förminskad upplaga.

1001850965

